

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

פז.

עין משפט
נר מצוה

כב א מ״י פ״א מהל' נערה הל' ז סמג עשין זו טוש״ע אה״ע סי' קעז סעיף ג:
ב [מ״י פ״ג מהל' נערה הלכה ד]:

רבינו חננאל

בנו ויטלמן פון המנהג
כל צדדו ענה הוי עשה
לא מחוק למנהג השלחון
ולא יטמאו את מחנהו
און תעשה ולוקח
עליו. וקשאי ליה לא
יוקחן אי זיכא אמאי נהי
אונס שנירש אס ישראל
און מחזיר ויניו לוקה
אם כהן הוו ויניו לוקה
מחזיר ויניו מחזיר ויניו
לוקה אמאי אינו עשה לא
ששע שקדמו עשה לא
שנאמרו לו הריה לאשה
תחת אשר ענה לא ויכל
שלחח כל ימיו. וכל תעשה
לפרק חי. וכל תעשה
שנינוק לעשה אוהב הדיא
לא הריה לאשה דבא
באונס אינו צריך לפניו
דגמר מביזא שם ער
לוקה לא תחזירו ויניו דאמאי
שלא גישה יחזיר ויקחנה
און תעשה לאשה לפרק
לא לק. ודחי' להאי שנינוק
הוא אונס מביזא שם ער
לוקה לא גמר דאביא למפרק
כי. אלא לא הוי צריך
למכחב לו הריה לאשה
מביזא שם ער שחיב כר
אשתו היא למה נאמר
לדמר שאם יניו מביזא
לשם ער אחיי שקלה
וענש אינו לוקה אלא
מחזיר בעל חזרו ויניו
אונס מביזא שם ער
ער שמתחזיר ויניו לוקה.
ודחי' איבא למפרק כהן
שם ער שכן לא
שעש מעשה תאבא באונס
שעשה מעשה ופרק
למה אונס אינו לוקה
שעש דכל ימיו צמוד
והחזיר ויניו וימיתן [קא]
[הלן] שבו וכן אי'
ואקשין וואן לא
דמי. וזו שקדמו עשה
לשלא דחסימה. ומתנהג
מלאו דכחש מעשה חייא
גרע ליה. ואקשי אי הכי
גרע אינון לעשה נמי
נימא ליה משום דכחש
ביה גבי נותר לא תחזירו
ממנו ער דכחש ודחש
ותחזרו ממנו ער דכחש
באש תשרפו מיגרע גרע.
פרקינא לא הותרת ממנו
ער דכחש לקהייל ללאהי
כלומר אם
עבר הותרתו וישרפנו
ודחי. ואמרין לא הותר
לא דמי כל מנות לא
מאן עשה שיש ער קושע
קיים עשה שחש פטור
אין קיים חייב (ב) אינו איבא
למפרק לקהייל ללאהי וואו
הותר לא מאן לא
שלא חייב כגון שהאביל
הותר לכלבם אינו דחייב
דבא לא אפשר למישרי
(א) אם הותר
כמות שהוה אע"פ שלא
שפרו אינו חייב מן
האביל למפרק ופרקינא

תניינא **הבא** **מקדש** **שטאט**. לוקה משום דלחא הוי לאו הניחא
 לעשה לפי שקדמו עשה ללאו ואי"ת דלמחא שאני התם
 דאיכא תרי לאוי ולא יעמאוו מחניהם ויולא יעמאוו מקדשי ולא אחי
 נחזד עשה ועקר תרי לאוי דהיינו בתימנין בתמורה (ד: ד: וס) גבי
 המר ימיר דמשום הכי לאו הוי

הניתק לעשה משום דליכא מרי
לאוין ולא עקר חד עשה מרי לאוין
ו"ל דלא דמי דשמי התם דמרי
לאוין סמוכין להדדי לא יתליפו ולא
ימיר אותו אבל הכא דלין סמוכים
אי איתא דלא קדמו עשה הוה ניתק (א):
אם כהן הוא יזקק ואינו מחזיר.
וילכא למימר * דלמי עשה.
ורדי לא תעשה (ב) ועשה שאינו שזה
בכל דהא אי אמרה לא צניגא ליה
ליכא עשה כלל: ב* ימיו בעמוד
והחזיר קאי. פירש קונטרס דקאי
אלא יוכל לשלמה כל ימיו שילוח שלא
יהא כל ימיו וצפ' עשרה יוחסין (קדושין
דף עט). פירש דקאי אלו תהיה לאשה
דלעיל דהכי קאמר תהיה לאשה כל
ימיו כלומר שכל ימיו הוא בלו תהיה
לאשה צמוד והחזר:

הַנִּיחָא לְמַאן דַּתְנִי בַּמָּלּוֹ וְלֹא
בַּמָּלּוֹ. פִּירֶשׁ צְקוּנְטֶרס
דְּקֹאֵי לְשִׁינְיָא דִּרְצָא דְכָל יְמֵי צַעֲמוּד
וְהַחֲזוֹר וְיֵשׁ לוֹ תַקְנָה בַּהֲחֻמְרָה שְׁאִין
מִצְטָל הָעֵשֶׂה אֱלָא אִם כֵּן הָדִירָה
דְּלֹא אִינּוּ יִכּוֹל לִזְמֹר עֲדִיין אֲשֵׁרָה
רָצָא לְמַאן דַּתְנִי קִיִּימוּ וְיֵשׁ מְאִי אִירְכָּא
לְמִימֵר בְּכּוּלֵּי מַעֲמַתָּא פִּירֶשׁ הָקוּנְטֶר
דְּקִיִּימוּ הֵיִינוּ כְּשִׁמְזוּזֵיהֶין אוֹתוּ בִּז"ד
לְקִיִּים הָעֵשֶׂה הוּא מְקִיִּימוּ וְקֵשָׁה
דְּאֵם כֵּן מְאִי פִּרִּין דְּלִמַּאן דְּאִמֵּר
קִיִּימוּ וְלֹא קִיִּימוּ אִינּוּ כָל יְמֵי
צַעֲמוּד וְהַחֲזוֹר הֵא שְׁפִיר מַשְׁכַּחַת לֵה
דְּהוּי צַעֲמוּד וְהַחֲזוֹר כָּל כַּמָּה דְּלֹא צָא
לְבִז"ד לָךְ נִרְאֵה דְּלֹא מִיקְרִי קִיִּימוּ
אֱלָא

כדפרכינן) מה למוציא שם
ל' ימיו בעמוד והחור וכן כי
א"ל רב פפא לרבא והא לא
ב ביה רחמנא עשה יתירא
או משום דכתב ביה רחמנא
א הוא דאתא הניחא למאן
ו ולא קיימו מאי איכא למימר
מיד

ואתה שלא יהו שילוחיה לכל ימיו הרי
הוא לא דמי לאויה ללוא דחסימה שאין
מתקיים אלל לאחר עזרת הלוא נתק
יימו **מאי איכא למימר**. הא דאמרת
הא דתריז מחזיר ואינו לוקה לעולם
הא בטל את העשה חייב על הלוא לא
עולם שלא יוכל להתקיים עוד איכא
שאין לו הפרה כדלקמן אלל למאן
שהשעה שעבר הלוא נגמר אבל
בעמוד והחזר קאי כדקאמרת שאם
לעולם הוא יכול לומר **מאי מדי**

אמרו לו: אחרים ששמעוהו משמו ולא שמעוהו מפיו אמרת דבר זה:
אמר להם לא: חזר בו: **כפיכא ותנינא.** מניין כחוב לא תעשה
שקדמת עשה ותניין עליה לזקוק ולא סגי ליה בזקיום העשה: **סנינא**
הבא אל המקדש עמא. קא חציב ליה באלו הן הלוקין: **משום**
דקסאי ליה אונס. נערה בתולה

אמרו לו אמרת אמר
האלהים אמרה וכו'
ויישלחו מן המחנה
מחניהם תנינא הבא
מעמא קא הדר ביה כ
דתניא ^אאונס שנירש
ווינו לוקה אם כהן
אם ישראל הוא מחזי
תעשה שקדמו עשה
לא יאמר לו תהיה
ממוציא שם רע ומה
עשה מעשה אמר רח
אונס לא כל שכן ^ב(ל)
לפניו תנהו ענין לא
ואכתי אונס ממוציא
למפוך מה למוציא
ומשלם אלא לא יא
במוציא שם רע וליג
שאינו לוקה ומשלם
לאשה מוציא שם ר
נאמר אם אינו עני
ענין לאונס אם אינו
לאחריו ומוציא שם ר
דאיכא למפוך מה לא
אלא לא יאמר לו תה
רע שהרי אשתו היא
ענין למוציא שם רע
אינו ענין לפניו תנהו
אינו ענין לפניו דמוצי
לאחריו ידידיה דלא
אונס וגמר מיניה ככ

בקל וחומר אי במה
רע שכן לא עשה מ
אתא רבין א"ר יוחנן
דמי לאויה ^אללאו ד
מגרע גרע אי הכי ל
עשה יתירא מגרע ג
דאמר ^בביטלו ולא ביני

וְכֵן עֲמֹד וְהִסּוּר קָאָמַר וְהִסּוּר
 הָאֵל דְּלִמְרָא ר' יוֹסֵפִין לֹא
 נִיגְרַע גֵּרַע. כְּתוּבָה: הַבּוֹא
 לְנֶאֱמָר דְּמִי בְּטוֹל וְלֹא בְּטוֹל
 לְעֵשֶׂה וְהִרְחַבְתָּ לוֹ וְזִמְנָא
 מְלָקִין אֲדוּמוֹ הִנֵּיחָא לִלְוֵי
 וְזוֹל הִעֲשֵׂה וְאִינוּן נִגְמַר עַד
 מְצַלֵּחַ אַתְּ הִעֲשֵׂה אֲלֵךְ אֵל
 עֵינֵי שְׂמֵחָא תִּיְקוּן שֶׁל וְיִפְסֵי
 תִּיְקוּן דִּין אֵל יִקְיִים הִעֲשֵׂה
 לִיכָא לְמִינֵי יִקְיִים לִנְחָא

דאסכחן ציה לא מעשה שקדמו עשה
דכתיב (דברים כג) ולו תהיה לאשה
לא יוכל לשלחה ותיאזר עלה שיקיים
את העשה אם גירשה ויחזירנה ויפטור
אלמלא לאו שניתק לעשה חשיב ליה:
אם ישאל הוא, שיכול לקיים העשה
ויחזירנה מחזיר ואינו לוקה: **ואם
יבן הוא**, שאסור בגרושה לוקה
ואינו מחזיר: **ואמאי**, אם ישראל
הוא מחזיר ואינו לוקה אם אימא
לגדרינ' יוחנן הא לא מעשה שקדמו
עשה הוא: **אמר עולא**, האי לאו
שניתק לעשה הוא דאי לאו לגחוקי
לאוי אתא האי עשה לא הוה
מסתרינ' למתבשרי דאי תלחלו וליומר
שישאלה לא יאמר לו תהיה לאשה
ונגמר ממוציא שם רע דכתיב ציה
גמי ולו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה:
אם אינו ענין, לפני הגירושין וליומר
שישאלנה נהו ענין לאחר הגירושין
לומר שאם שלחה יחזירנה ותהיה לו
לאשה ויחזיר מי האוי: **ואמאי** הא

מסורת הש"ס

(א) [לקמן טז.] תמורה ה',
(ב) רש"י מ"ו,
(ג) [גיטין ג.] תמורה ה',
(ד) [נזילין י.] פסחים מז'.,
(ה) [לקמן טז.] חולין קמ"א.,
(ו) [לקמן כב'.] (ז) [דברים
ה', ח.] כל נמצא כל כחבוב
ו"ל ראל למקדש אל
חבא וכן הביאו רמב"ם
בס' המלוט מזהו אל תעשה
מזה ע"ז ללוא ימירה
[וע"ע מוס' חולין פ"א. סוף
ד"ה פ:] הנה למסור,
(ט) [וע"ע מוס' חולין פ:] ד"ה
[הנז']

תורה אור השלם

1. צו אַת בני ישראל
ישלחו מן המדבר
כל צרוע וכל זב וכל טמא
לְפָנֶיךָ: מברכי ה' ג

2. מִדְּבַר עַד נִקְבְּהָ
תִּשְׁלָחוּ אֹתָם
לְמַדְבַּח תִּשְׁלָחוּם וְלֹא
יִטְמְאוּ אֶת מִנְחֵיכֶם אֲשֶׁר
אָנִי שׂוֹכֵן בְּתוֹכָם: מברכי ה' ג

3. וְעָנְשׁוּ אֹתוֹ מֵאֵה כֶּסֶף
וְהָנוּ לְאֵבִי הַעֲרֵבָה
זֹרְעֵי שֶׁר עַל
בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל וְלֹא
תִהְיֶה לְאִשָּׁה לֹא יִכָּל
לְשַׁלְּחָה בְּיָמֶי:
דברים כב יט

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אם וכו' דאתי
עשה. עיין יצמות דף ה
ע"א תוס' ד"ה ואכתי
אינטריין:

הגהות הב"ח

(א) גמרא במאי גמר
מניה (אי בקי' וכו') אלף
אמר רבא) תלמי' וי"ג
ס"א אי בקי' איכא
למספרך מה למוציא שם רע
שכן לא עשה מעשה
במה מצינו חסד למספר
כדפרכין אלף אמר רבא:
(ב) תוב' ד"ה אם וכו'
דעשה שני שוה בכל
הוא דלא: (ג) ד"ה הניחא
וכו' קיימו ולא קיימו
מאי איכא למימר:

מוסף רש"י

כל ימיו בעמור והחזר.
דהאי כל ימיו קרא ימירא
הוא ובא ללמדך לא יוכל
לשלוה ואם שלח לא יהא
בשלוה כל ימיו, שביד
רופין אותו להחזירה ואינו
לוקח על שילוחו שנתקו
הכתוב לשישה של עמוד
והחזר (גיטין צ.) ללא
דחסימה. שראו כתוב אלל
פרשת מלקות (דעיר יג.).

(ג) כ"ה גם בערוך ערך קם אצל נראה לכאורה דט"ם הוא ו"ל אצל הניח את הנותר. ועי' רמב"ם צפי' המשנה וצחיצורו שמפרש דאיכא בינייהו אם לא ביטל בידים רק ממילא ע"ש: